

A cionista szervezet kimutatása szerint 108 zsidó halottja van a palesztinai harcoknak

Egymás ellen fordultak a muzulmán és keresztény arabok

Van egy része a mi országunknak, mely húzódik a Jezreél völgyétől majdnem Jeruzsálemig. Egy rész, melynek közepén fekszik Nablusz, a mi régi Szi-chemünk. Nablusz a legvadabb, legelmaradottabb s legturbulensebb arabok lé-
szke, melynek lakói az elmúlt napokban tömegével vonultak fel Jeruzsálem védtelen chaszid zsidói ellen. Nem a védekezni tudó émei koloniák, hanem Jeruzsálem ellen! Sziklás, kietlen része ez országunknak. Elkarszosodott, lekopárolt hegyek, melyeken egy szál fű nem terem évszázadok óta, szorítják össze a keresztülhaladó zsidó turista szívét. Itt kell emléket állítani a mi elesett hőseinknek. Zöld tenyészet kusszon fel kopár kősziklákra és lombos erdők hirdessék, hogy e kietlen részben visszavarázslódott a mi régi, boldog szép országunk — ezeknek az elesett hősöknek az érdemén. Ne legyen zsidó Erdély országában, kinek neve ne lenne megörökítve ezzel kapcsolatban, kinek neve hiányozna egy most összeállítandó névsorból, melyet késő nemzedékek is olvasni fognak, megállapítani igyekezvén azt, hogy ki a ma élő nemzedékből volt részes a szolidaritásban, ki volt elég kislelkű ahhoz, hogy abból kivonja magát, ki volt az, kinek lelkéig nem tudott elhatolni, hogy elestek emberek az ő ügyéért. Egy erdőt ültetünk a Keren Kajemet földjén Erec Jiszráélben, erdőt a fák ezreivel, tízezeivel, mely ezt a büszke nevet fogja viselni:

AZ 5689-İK ÉV TISA-BÓAVJA ELESETT HŐSEINK ERDEJE.

Ne legyen zsidó Erdélyben, aki azt a szó lejt ne tudna áldozni arra, hogy leg-
alább egy fát ültessen ebbe az erdőbe! Szép, megható szokás volt eddig is a Keren Kajemet erdeivel kapcsolatban, hogy fák ültetése által, kertek, ligetek ültetése által a legnagyobb eszményeket életünkben, vagy elhalt szeretettjeink nevére örökítettük meg. Ha valaki eddigelé eddigelé nem gondolt, ha valaki eddigelé eddigelé nem felelt meg, nem lehet méltóbb valami, minthogy az ilyen megörökítésnek most, ezekkel az eseményekkel kapcsolatban ebben az erdőben törté-
jenek meg. Legyen egy méltó akció az erdélyi zsidósághoz és legyen egy nagy akció. Álljanak élére ennek az akciónak minden felhívás nélkül a mi hőseink, álljanak élére a mi közéleti embereink és járjanak be minden házat, mert minden házból várják ma őket. Soha szebb, soha hálásabb feladat, soha szentebb kötelesség az iniciatívát kezükbe ragadóknak nem háramlót, mint most.

És majd 15—20 év múltán, ha a turista újra az Erec és Jeruzsálem közötti utat fogja róni s a régi kietlen, kopár sziklák helyén dus lombu erdőt, eső-
gedező patakokat és boldog telepeket fog találni, akkor meg fogja majd tudni, hogy a duslombu erdőben a fák ezrei és tízezei Erdély zsidóságának a felelete volt azokra a szomorú eseményekre, melyek lejátszódtak a teremtés 5689-ik év tisa-bóavját követő napokban.
Hiszük, hogy így lesz.

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat, mert ez a vezető márka.

Nagyváradon teljes ellátásra elfogad iskoláslányt, fiút, vagy hivatalnoknőt

fürdőszoba- és zongorahasználattal, balkonos utcai szobába izr. uricsalád.
Cím: Özv. Berger Antalné Oradea, Str. Cantemir 42., 1.

Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai harcok váratlanul új fordulatot vettek. A mohamedán és keresztény arabok között régóta lappangó ellentétek ugylát-
szik szintén fegyveres elfintézésre kerültek. Az utóbbi hetekben lefolyt vérengzések mintha kiszabadították volna börtönükből a nyers erőket és az emberről bestializmust, — most egyszerre mindenki mindenki ellen támad. Tegnap 55 mérföldnyire Jeruzsálemtől mohamedán arabok felgyújtották egy keresztény arab falut és annak lakóit a szó szoros értelmében lemészárolták. A mohamedán és keresztény arabok között a többi falvakban és városokban is kiélesedett az ellentét és minden jel arra mutat, hogy a palesztinai vérengzés, amely pogromnak indult, arab testvér-háborúban fog kulminálni.

Az első hivatalos veszteséglista

A cionista világszervezet londoni központja most tette közzé az első hivatalos jelentést a palesztinai harcok hősi halottjairól és sebesültjeiről. A halottak névsora a következő:

Hebronban:

Grimberg Zeév (Slonim), Eliezer Gozlan, Móse Gerson, Eszter Yeni, Vilma Hasun, Clara Abúchana, Jischak Hassam, Rabbi Goldschmidt, Móse Ungar, Abusid Jizchak, Abusid Eliaim, Kastel Meir, Goslan Jakob, Pelzi Alter, Segall Nachman, Menachem Segal (Sokolovból), Senderov Jisszachar (Petach Tikva), Kaplinsky Israel (Loikovo), Chaichal Arje és Dov (a litvániai Skodvilből), Broide Szimcha és Kaplan Jiszráél (Vilkomir), Rosenholz Schmuél (Vilkovitz), Slonim Channa, Weiserman Jakob, Reisman Móse és Schapiro Abraham (Jeruzsálem), Orlinsky Jentel és Abraham (Zichron Jakob), Jakob Dubnikov és felesége (Tel Aviv), Semerich Bezael (Zepel), Yegal Slomo (Slonim), Epstein Aháron, Wexler Jakob (Csikágó), Scheinberg Aháron (Memfisz), Berman Zeév (Filadelfia), Hurwitz Benjamin, Krasmer Chaim (Newyork), Froiman Zwi (Amerika), Lipin Tov (Witebsk), Immerman Noach (Slutzk), Gerson Benzion, Yeni Abraham (Konstantinápoly), Rabbi Drabkin (Sklov), Sher Alter (Oshpol), Grodzensky Jakob és Móse (Varsó), Wilensky Zalman (Kassovo), Lichtenstein Eli-melech (Lengyelország), Bernstein Eizik, Reifes Móse (Minszk), Leizerovszky Bezael, Jiszráél és Debora (Malch), N. Gotlovski (Litvánia), Bendavid Simon (Perzsia), Grodzenski Lea, Slonim Aharon, Ungar Lea és két ismeretlen látogató. Összesen meghalt 63 zsidó.

Mozsában:

Rabb Schach, Glaesser, Maklef, Moshe Rivka, Leib Mina és anyja.

Itt-ott még előfordulnak arab-zsidó összetűzések is. Londoni magántáv-
írók szerint, amelyeket még nem erősítettek meg, hogy az északi határ mentén lakó arab törzsek ismét forronganak és egyik csapat megtámadta Jesszod Hamaalá kolóniát, amelyet állítólag sikerült is felgyújtaniok.
Béth Alfa és Sarid kolóniákat is megtámadták az arabok, de itt visszaverték őket. Ezen a két kolónián ismét felvetődik a normális munkát. Hasonlóképpen visszaverte az arabok támadását a Hafia melletti Nachdat Jakob chaszid-kolónia is.
A harcokban elesettek száma augusztus 31-ig a következő volt: 108 zsidó, 83 arab és 4 keresztény, a sebesülteké pedig 183 zsidó, 122 arab és 10 keresztény.

Összesen meghalt 7 zsidó.

Huldában:

csak egy zsidó esett el: Czizik Efraim.

Jeruzsálemben:

Bensimon Rottenberg, Joszef és Jehuda Sivloni, Menachem Sasson, Eliahn Taburi, Móse Shevili, Mashlum Eppelbaum, Méir Sergeant, Norka Wiener, Wolmann, Beumenashe, Mordechai Benzecharjahn, Shalom Segal, Nachman Brandeis, Moshe Salmishvili,

A volt szerb frontharcosok be akarnak állani a zsidó légióba

A palesztinai véres események hatása alatt a jugoszláviai zsidóság is megdöbbenve figyelt fel a Szentföldön lejátszó-
dott borzalmas eseményekre és az egyes városok egymás után rendezték meg gyűléseiket, amelyeken ismertette az eseményeket, tiltakoztak ellene és olyan rendszabályokat követeltek, amelyek a jövőben kizárják a hasonló véres zendüléseket.
Belgrádban a zsidóság vasárnap délután nagygyűlést tartott, amelyen nagy számban jelentek meg úgy a cionista szervezet tagjai, mint a nem cionista zsidók. A gyűlésen, amelyen tiltakoztak a palesztinai események miatt, képviseltették magukat az összes belgrádi zsidó egyesületek és dr. Alkalay Izsak grand-rabbi, továbbá dr. Pops Frigyes, a belgrádi askenáz zsidó hitközség elnöke is. A gyűlést dr. Alkalay David, a cionista szervezet vezetője nyitotta meg és ismertette a Palesztinában lejátszódtott eseményeket, majd fejtegette azokat az okokat, amelyek a vérengzést előidézték.
A tiltakozógyűlésen megjelent több száz szerb paraszt is, akik a világháború alatt önkéntes csapatokban harcoltak Jugoszlávia megteremtéséért. Ezek a volt frontharcosok a zsidók tüntetése napján ugyancsak tartottak gyűlést, a melyen kimondták, hogy csatlakoznak a jugoszláv zsidóság tiltakozásához, egyben fölajánlották, hogy hajlandók kimenni Palesztinába és fegyverrel megvédeni a zsidókat. Ezzel nemcsak a zsidók iránt érzett szimpátiájukat akarják kifejezni, hanem meg szeretnék hálalni azokat az érdemeket amelyeket a szerbiai zsidóság szerzett a háború alatt a nagy Jugoszláv állam megteremtése, később annak a felvirágzása körül. A szerb parasztok bejelentése leirhatatlan lelkesedést váltott ki, nemcsak a tiltakozó gyűlés résztvevői, hanem az egész jugoszláviai közönsége között is.
Zágrábban is hasonló gyűlést hívtak össze a cionisták. A gyűlést a Makkabi sportklub tornatermében tartották meg vasárnap délelőtt s a hatalmas terem ez alkalommal teljesen megtelt. Dr. Kohn Hugó, az izraelita hitközség elnöke nyitotta meg a gyűlést, amelynek főszónoka dr. Licht Sándor, a jugoszláviai cionista

Channa Dimentstein, Jakob Walps, Renbey Raitan, Eliahn, Lev Jakob, Shmuél Ganani, Vilnai és egy ismeretlen. A halottak száma 23.

Tel Avivban:

Misrachi, Massonda, Sharari Fene-gold, Rosen Goldberg, Benjamin és Berkovitz (Anglia). Összesen meghalt 6 zsidó.

Beér Tuviaiban:

Dr. Israeli, Rozer és Rakover Jakob, összesen hárman.

Haifában:

Rottmann Abraham, Motl Abraham, Wigen David, Abraham Jakob és Sykes, összesen 5 zsidó.

Az első sebesültek:

Jeruzsálemben, Hebronban és Mozsában a következők voltak: Dr. Wolfgang Weisl, Baruch Cohen, Naami Chundi, Jakob Solchansky, Scharagja Budnik, Boris Fix, Mr. Vidi, Roman Gertogan, dr. Kurkidi, Mr. Opatofsky, Avigail Lazarofsky, Sarah Zion, Hertz Volonsky, Aliza Elsheech, Nizim Gerzon, Zwi Heller, Josua Kieselstein, Nachama Burlon, Liba Segal, David Winchester, Fiah Hilman, Móse Goldschmidt, Mina Goldschmidt, Liba Lewin, Elchana Zelig Roch, Freda Hamson, Amuna Levy, Sultana Raslan, Judith Gerson és Chava Gerson.

szervezet ügyvezető elnöke volt, aki ismertette a történeteket és élesen kikelte a nagyhatalmak magatartása ellen.
A gyűlés résztvevői fölállással adták kifejezést gyászuknak a Palesztinában elvérzett hittelstvéreik iránt.
Ezután dr. Horn Márk, a cionista szervezet zágrábi vezetője, hármas javaslatot terjesztett be, amelyben többek között követeli, hogy szigorúan büntessék meg a zavargások értelmű szerzőit és tetteseit bocsássák el azokat a tisztviselőket akik nemtoródomságukkal lehetővé tették az arabok vérengzéseit és fosztogatásait, követelik továbbá, hogy szervezzék át a palesztinai rendőrséget és a zsidó lakosság számarányának megfelelően zsidókat is alkalmazzanak rendőroknak. Adjanak teljes kárterítést a harcban elesett zsidók hozzátartozóinak és a fosztogatások áldozatainak és tegyék lehetővé a zsidóknak fokozottabb mértékben való letelepülését Palesztinában.

Erdélyi Zsidó Árvagondozó Cluji Tanácsotthona

Pályázati hirdetmény

Az Árvagondozó cluji tanácsotthonban betegség folytán a gondnoki állás megüresedik, melyre ezennel pályázati hirdetünk.

A gondnok feladata az intézet növendékeinek nevelése, az adminisztráció kezelése, felesége pedig az otthon háztartásának vezetését és ellenőrzését kell vállalja.

Az állásra a tanácsotthonokra vonatkozó törvény értelmében tanári vagy tanítói képesítéssel bíró 40 éven aluli, vál-lásos előéletű egyének pályázhatnak.
Javaldalmazás: az intézetben nyújtandó két szobából álló lakás, fűtés, világítás és élelmezésen kívül személyszem-
rinti megállapodás tárgyát fogja képezni. Az állás f. é. október 1-én betöltendő.
Pályázatok az eddigi működést igazoló bizonyítvány másolatok becsatolásával és a fizetési igények megjelölésével az Erdélyi Zsidó Árvagondozó központi irodájához (Cluj, Str. Paris 36) szeptem-
ber 15-ig adandók be.
Cluj, 1929. szeptember 4.
Tanácsotthon kuratóriuma

Fürdőre, nyaralóhelyekre utazó előfizetőinket felkérjük, közöljék pontos címüket a kiadó-hivatallal, hogy az Uj Keletet főnnakadás nélkül küldhessük.

Figyelem!!

Baranyai György
alsótömési cserép-kályha gyáranak
lerakata és központi irodája
Brassó,
Vasut-utca 58. szám,
a vámmal szemben.
Legszebb kivittel!
Gyári árak!

Csütörtök, 1929
Sor Erdélyb
Vasárnap...
Zárt ü

Bucuresti-Buda
napi tiltakozó...
nem egyszer es hallgatok körében

— Itt az ideje rabbi — hogy v szer Izrael szer a zsidó nép szám godt élet és az é tettünk eleget k ha teljesítettük v Cionnal szemben vartajanul elhett testvér nép táma Izmael leszármoz támadás, mint F ellen. De ugy, a bosszuért kiálto van a zsidó nép tokért és az őt é Dr. Brezis és

Érte

Megnyilt Bucu közp „Hotel”
Str. Pictor G
A királyi palot a Cale
100 modern be központi tütés hideg-és-meleg fon áll a vende Nagyön előny a tarifából 25
„Venetia” MO.S

HOTEL

Modern komfort!
15% k

Me

Kitünő cip

Sorozatos tiltakozógyűlések Erdélyben és az ország más részeiben

Vasárnap délután Nagysomkúti zsidósága is imponáló keretek között tiltakozott a palesztinai események miatt. A gyűlést az Ezra helyiségében Kepes Jenő nyitotta meg lendületes beszéddel. Kifejtette, hogy Palesztinában csak akkor várható a törvényes rend és nyugalom uralma, ha a Palesztinába vezényelt angol hadsereg ötven százalékában zsidó katonákból fog állni. Ilyen irányú határozati javaslatot terjesztett a nagygyűlés elé. Utána Giládi-Klein, Salamon Sándor és Jakubovits Miksa beszéltek a Mizrachiról, míg a Blumenfeld Sándor az Ezra nevében kéri felvilágosítást arra nézve, hogy külön zsidó légiót felállítását kívánja-e a határozati javaslat, vagy zsidó katonák beszervezését az angol hadseregbe. Az elnök felvilágo-

sító szavai után a határozati javaslatot elfogadták. Ugyanezen a gyűlésen megalkult a nagysomkúti Zeiri Mizrach helyi csoportja is.

A szilágycsehi tiltakozógyűlés.

Szerdán este a szilágycsehi zsidóság is népes gyűlést tartott a palesztinai vérengzések miatt. A gyűlést Klein Sámuel főrabbi nyitotta meg, utána dr. Rosenfeld Sámuel és dr. Krausz Béla hitközségi elnök beszéltek.

A temesvári zsidóság, ma, csütörtökön este 6 órakor tartja meg tiltakozógyűlését a palesztinai események ellen.

A világ zsidóságának demonstrációjában erősen kiveszi a maga részét a regáti zsidóság is.

Zárt üzletek és gyászistentisztelet Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, szept. 4. A vasárnapi tiltakozó gyűlés határozata értelmében ma délután öt órakor Bukarest összes zsidó üzleteit bezárták a palesztinai véres összetűzések esettjeiről való kegyeletes megemlékezés jeléül. A főváros összes zsinagógáiban gyászistentisztelet tartottak. Valamennyi templom zsúfolásig megtelt. A legnagyobb tömeg a Coral-templomban gyűlt össze, ahol Halewi főrabbi tartott megrendítő emlékbeszédet a palesztinai események áldozatai fölött. Halewi beszéde alatt nem egyszer esuklott fel a zokogás a hallgatók körében.

Itt az ideje mondotta Halewi főrabbi — hogy végszakadjon már egyszer Izrael szenvedéseinek és eljőjjön a zsidó nép számára a szabad és nyugodt élet és az építőmunka ideje. Nem tartunk eleget kötelességünknek, mert ha teljesítettük volna kötelességeinket Giontal szemben, akkor ma már zavartalanul élhetnénk hazánkban. Egy testvér nép támadott meg bennünket: Izrael leszármazottjai. Olyan volt ez a tanadás, mint Kain merénylete Abel ellen. De úgy, ahogy Kain véres tette bosszúért kiáltott, épúgy elégtételt kíván a zsidó nép is az ártatlan áldozatokért és az őt ért durva támadásért. Dr. Brezis és Feller tartottak ezután

beszédet, majd a gyűlés a Hatikva hangjai mellett ért véget.

A bukaresti zsidó szervezetek küldöttsége ma megjelent Anglia bukaresti követénél, akinek átnyújtotta a vasárnapi nagygyűlés határozati javaslatát. Sir

Macdonald elmondotta nagy érdeklődéssel várt beszédét a Népszövetség ülésén

A leszerelési konferenciát az angol kormány sürgősen össze akarja hívni. A többségi népeknek teljesíteniük kell azt a kötelességüket, hogy a kisebbségek jól érezzék magukat. Adatci is a kisebbségek védelmét jelölte meg a Népszövetség legfőbb feladatának

Genf, szept. 4. A népszövetségi közgyűlés mai második napján megkezdődött az érdemleges munka, amelynek kiemelkedő eseménye Macdonald angol miniszterelnök feszült érdeklődéssel várt nagy beszéde volt. Macdonald beszédének bár meglepő új kijelentéseket nem foglalt magában, őszinte meleg hangja és magával ragadó szónoki ereje miatt óriási hatása volt.

Szavait azzal kezdte Macdonald, hogy 1925 óta, amióta ő utódlára képviselte Angliát Genfben, fontos lépések történtek a világbéke és az európai konszolidáció érdekében. Ezek között legfontosabbnak kell tekinteni Németország belépését a Népszövetségbe, a Párisban aláírt Kellogg-egyezményt és a rövid idő előtt bevezetődött hágai konferenciát. Ennek a konferenciának következményeképpen rövid időn belül megkezdődik a rajnai területen az idegen csapatok kivonulása, melyek soha többé oda vissza nem térnek.

Európa megnyugvása függ a kisebbségi kérdés rendezésétől

A Népszövetség legfontosabb problémája voltaképpen a népek biztonságérzésének problémája, ami pszichológiai kérdés és csak úgy oldható meg, ha az egyes nemzetek nem kételkednek egymásban. Ezért tartja az angol kormány szükségesnek, hogy a leszerelési konferenciát

minél sürgősebben összehívják, ezért akarja elérni, hogy a legutóbbi hágai megegyezés ne maradjon papirosnyilatkozatnak, hanem élő és határozó jellegű legyen belőle. A tengeri leszerelési tárgyalások, melyek Anglia és Amerika között folytak le, szintén ezt a célt szolgálják és nem irányulnak senki ellen. Az angol kormány ismeri a döntőbíráskodás fontosságát a béke fenntartása érdekében, ezért bejelenti, hogy csatlakozik a döntőbíráskodás fakultatív záradékához.

Ami a kisebbségi kérdést illeti, az szintén Európa megnyugvása legfontosabb feltételének tekintendő.

Fontos dolog — mondotta tovább Macdonald miniszterelnök — hogy a kisebbségek magukban foglaló államok többsége teljesítse azt az előjogát és egyetemes kötelességét, hogy kisebbségei jól érezzék magukat az állam keretei között. A többségnek mindig érdeke, hogy a vele élő kisebbség büszke legyen arra az államra, amelynek kisebbsége.

Gazdasági téren is együttműködés kell

Ezután a Népszövetség gazdasági feladataira tért át az angol miniszterelnök és hangsúlyozta, hogy a genfi szövetség kötelessége megteremteni gazdasági téren is a nemzetközi együttműködést, ami nélkül a fegyverkezésnek véget vetni nem lehet.

A Népszövetségnek a népek megértésén kell dolgoznia s a világ nyugalma és békéje fölött kell őrködni.

Jelentette ki beszéde végén Macdonald. A nagyhatású beszédet gyakran szakították meg a delegátusok tagjai s a beszéd végén csaknem az összes delegátusok vezetői gratuláltak Macdonaldnak.

mas meetinget rendezett a palesztinai arab atrocitások tiltakozása jeléül. Grünberg, Grünseit, Rabinovits és Felsenstein voltak a gyűlés szónokai, majd a résztvevők határozati javaslatot szavaztak meg, amelyben tiltakoznak az angol hatóságok erélytelensége ellen és a mandátum lelkiismeretes végrehajtását követelik.

Az angol zsidóság tiltakozása.

London. Tegnap az Albert-hallban a londoni zsidóság újabb tiltakozó gyűlést tartott a palesztinai események ellen. A gyűlésen sok ezer zsidó vett részt. A tiltakozó gyűlés szónoka lord Melchett (sir Alfred Mond) volt, aki éles szavakban ítélte el a palesztinai kormány erélytelen magatartását és kijelentette, hogy az, ami Palesztinában történt, szegényfoltja marad az angol közigazgatásnak.

A következő szónok Adatci japán delegátus volt, ki a Népszövetség egyik fő feladatainak szintén kisebbségvédelmet jelölte ki. Tízéves tapasztalat után — mondotta Adatci — ma azt lehet állítani, hogy a kisebbségi kérdés megoldható. Ez a megoldási lehetőség két elemből tevődik össze. Mindenekelőtt szem előtt kell tartani a kisebbségek szerződésbeli jogait s azt össze kell egyeztetni a kérdésre vonatkozó eddigi megállapodásokkal. Adatci ezért ajánlja, hogy a kisebbségi kérdésben is igyekezzenek az ellentétes érdekeket összeegyeztetni. Adatci beszédével a tegnapi ülés véget ért.

Népszövetségi körökben elterjedt hírek szerint az optánűgyben, melynek tárgyalására valószínűleg a népszövetségi tanács szombati ülésén kerül a sor, érdemleges határozatot ezen az ülésen nem hoznak, hanem az ügy tárgyalását szeptember huszadikáig halasztják el.

A zsidó humor kincsesháza, a legvidámabb zsidó regény.
Mózes Mauthner und sein Sohn
v L. Hichler.
Most jelent meg az olcsó kiadása. (334 lap)
Ara csak 82 le!
Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.
(Postaköltség 10 le!)

ORVOSOK kérjenek INGYEN szak-könyv ujdonság jegyzéket minden nyelven.
LEPAGE től Cluj-Kolozsvár.

Értesítés!
Megnyilt Bucurestiben, a főváros központjában a
„Hotel Venetia“
Str. Pictor Grigorescu 12. szám.
A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriein.
100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.
Tisztelettel
„Venetia-szálloda“ vezetésége
MOJESCU tulajdonos.

HOTEL METROPOL BUKAREST
A királyi palotával szemben.
Modern komfort!
Az UJ KELET minden olvasója
Modern komfort!
15% kedvezményt kap a szobaárakban, ha felmutatja ezt a hirdetést!

Megnyilt a Triumph cipőáruház
Cluj, Piata Unirii 28. szám alatt.
Kifünő cipőkülönlegességek, elsőrangú kiszolgálás, szolid árak! — Tekintse meg kirakatainkat! — Eszközöljön próbavásárlást!

GLOSSZAK

Harold Weine végre delele

Harold Weine, az ismert nagy-hírű zsidó orientalista és arabbarát, augusztus 23-án délután sétára indult Jeruzsálemben. Tudott arról, hogy a hangulat feszült és minden pillanatban tartani lehet az ellentétek véres kirobbanásától. De Harold Weine, a zsidó tudós, nyugodt volt. Életének javarészt a keleti népek titokzatos, különös lelki világa tanulmányozásának szentelte. Hitte és vallotta, hogy azon a kis földdarabon, amelyen az egy isten gondolata megszületett, békejót fog-nak nyújtani egymásnak az egyazon törzsből leszármazó sémita népek. Jismáél félvad utódai felé különös érdeklődéssel fordult Weine professzor. Szerette az arabok, hatalmas könyveket írt az arabság eredetéről és történetéről. Szüleitől, a dús gazdag angol zsidóktól örökölt hatalmas vagyon lehetővé tette számára, hogy akadálytalanul élhessen ennek a passziójának.

Harold Weine tehát elindult délutáni sétájára. Nem félt. Bizonyára az a tudat kölcsönözött neki biztosságot, hogy ő, aki vagyonát, egész élete munkásságát szentelte az araboknak, épen ő nem lehet az, akit bántódás érhet ebben az ostoba, értelmetlen és felesleges esetepatában.

A zsidónegyed felől puskalövések törték meg a délután forró csendjét. Harci zaj morajlott a levegőben. Weine fejét csóválta és folytatta útját. A damaszki kapu mellett hirtelen arab felkelőkkel találkozott. Az ő arabjainak, akiknek sötétbarna arcáról most csak fanatikus gyűlölet és düh ordított le és akik vérszomjasan szorongatták kezükben a fegyvert.

A járókelők, keresztények és zsidók, riadtan menekültek, de Harold Weine a helyén maradt. A beduinok állati ordítással vetették rá magukat. A tudós felemelte a kezét. Szólni akart, bizonyára kézni szeretne volna a támadókat, az ő nyelvükön, — amelyet nála senki jobban nem beszélt, — hogy ne löjjenek, mert barátai és nem ellenségei állnak szemben. Lehet, hogy el is mondta mindezt Harold Weine. Az utolsó szavak azonban már elfulladtak a fegyverroppogás zajában. Weine több golyótól találva összeesett és holttestén keresztülgázolva, újabb áldozat után rohantak a részeg, tudatlan és fanatizált arab felkelők.

Harold Weine végre deleletét most bontották fel. A zsidó tudós tízezer fontot hagyományozott arab szociális és kulturális munkák céljaira.

Hat esztendővel ezelőtt azokból a diákokból indultak ki a romániai antiszemita zavargások, amelyeket Jacques Eliás egymillió lejesek támogatásával építettek fel. Harold Weine tízezer fontjából arab fiatalemberek fog-nak majd zsidógyűlöletet tanulni az európai egyetemeken. Zsidó tragédia, szomorú zsidó végzettség, Harold Weine végre deleletének tragédiája. Wells mondja, hogy a halálát senkinek éri meg. Weine, az arabbarát nem fogja megtudni, hogy arab kéztől kellett elcsúsznia. De a világ zsidósága rá fog dobni Weine kettős mártírjának egyetlen konzekvenciájára.

Szerb parasztok a zsidó légióban

Egészen más természetű, de mégis ide kívánczik az a hír, amelyet Belgrádból hoz a táviró. A belgrádi zsidóság tiltakozógyűlésén megjelent egy csoport szerb paraszt. Valamennyien volt harcosok a szerb irreguláris csapatokban. Megjelenésüket bizalmatlan csodálkozással fogadta a véres szentföldi események elleni tiltakozásban egybeforrott zsidó tömeg. A parasztok meghallgatták a gyűlés összes szópokait, a gyűlés végén azután szót kért a parasztlevegő vezetője is.

— Csak azért jöttünk, — mondotta egyszerű szavakkal, — hogy bejelent-

sük: ma tartott kongresszusunkon elhatároztunk, hogy valamennyien jelentkezünk a zsidó önkéntesek légiójába. Palesztinába akarunk menni, hogy segítségére legyünk a megtámadott zsidóságnak. Ezzel tartozunk azokért az áldozatokért, melyeket Szerbia zsidó lakossága hozott értünk a világháború alatt.

Ezt mondták a jámbor szerbiai parasztok.

Olyan döbbenetesen és hihetetlenül szép ez a hír, hogy bármilyen kommentár csak gyöngítene a benne rejlő mély jelentőségét. Nem fontos, hogy a szerb önkéntesek kijutnak-e valaha is Palesztinába és hogy alkalmuk lesz-e

valóra váltani ezt a spontán elhatározást. De bizonyos: nem volt olyan bámulatráméltó, amikor a klasszikus kultúrában felnőtt lord Byron fegyvert fogott és életét áldozta a görög szabadságharcért, mint az, hogy szerb parasztok, a nép egyszerű gyermekei megértették a zsidó nép önvédelmi harcának igazságát. Ez az igazság a történelem igazsága és a szerb parasztok gesztusa a legszebb válasz azoknak a zsidó vagynem zsidó defektistáknak, akik a véres palesztinai történeket a zsidó reneszánsz-mozgalom, a zsidó nép ujjáéledésének temetőjeként akarták elkönyvelni.

Kasztner Rezső.

Nagyváradon a palesztinai események fölötti gyász miatt a színház nem tart előadást

Csütörtök este gyászünnepélyt rendez Stramer társulata

(Oradea-Nagyvárad, szeptember 4. az Uj Kelet tudósítójától). A palesztinai események egyetlen zsidó hitközségben olyan döbbenetes hatást nem váltottak ki mint Nagyváradon. A zsidóság általános gyászára mi sem jellemző, minthogy a városban működő híres jiddis színtársulat, Stramerék együttese az általános gyászra való tekintettel szerdán este nem tartott előadást. A kitünőtársulatnak ez a magatartása nagy szimpátiát keltett a városban.

Csütörtökön este a Stramer társulat egy megrázó és a palesztinai szomorú események emlékére nagyhatású drámában fog búcsuzni Nagyvárad közönségétől. A dráma címe: Im Nomen von

Gott (A szentséges Isten nevében). Ebben a drámában bontakozik ki a zsidó szeretet és hősiesség, a két lelki vonás, amely a palesztinai harcok során is oly megrázó erővel nyilvánult meg.

A Stramer társulat a legjobb erővel érkezett vissza Amerikából. Férfi szereplői között csupa olyan művész működik a társulatnál, akik az amerikai, londoni és párisi zsidóság előtt is bemutatották kivételes képességüket. A csütörtök esti előadás iránt Váradon nagy érdeklődés nyilvánul meg, annál is inkább, mert ezt a búcsúelőadást egyúttal a palesztinai gyász színpadi gyászünnepének tekintik minden zsidó ember.

A Graf Zeppelin kikötött a friedrichshafeni repülőtéren

Százezer idegen várta a léghajó érkezését Friedrichshafenben

Berlin, szept. 4. Mióta a világhírű utjáról hazatérő Graf Zeppelin elérte a francia határt, esz nem óránként jelentették a különböző francia városok az óriás-léghajó utjának újabb és újabb állomásait. Az utolsó jelentést Le Bourget adta Friedrichshafenbe: „A Graf Zeppelin hajnali öt óra percekor átrepült Dijon felett.”

Reggel 8 órakor a hatalmas alumínium szívar csillogva tünt fel a Bódeni tó felett és 8 óra husz percekor már Friedrichshafenből is láthatóvá lett. 8 óra 25 percekor már Friedrichshafen városa fölé érkezett a hangár körül várakozó tízezrek örömrivalgása között. A repülőtéren a léghajó kikötésének helyét tíz méter hosszú lobogóval jelölték meg. Hatalmas számokkal jelezték a talajmenti hőmérsékletet, amely a léghajó

megérkezésekor 20 fok Celsius volt. A léghajó fogadására felszállott repülőgépek nagy köröket írnak le a Zeppelin körül.

Nyolc óra negyven percekor a Graf Zeppelin simán leszállt a friedrichshafeni repülőtéren.

A birodalmi kormány nevében Stegerwald közlekedésügyi miniszter mondott az ünnepélyes fogadtatásnál beszédet a Friedrichshafenben van Shurman berlini amerikai nagykövét is. Az érdeklődőket egyébként még mindig zsúfolt vonatok szállítják a léghajó érkezéséhez. Már a szükséglakások is mind megteltek, úgyhogy az utjonnan érkezőket most már a legközelebbi falvakban kell elhelyezni. Az idegenek száma csaknem százezer.

Felmentették az augusztus elsejére tervezett kommunista zavargások kolozsvári vádlottait

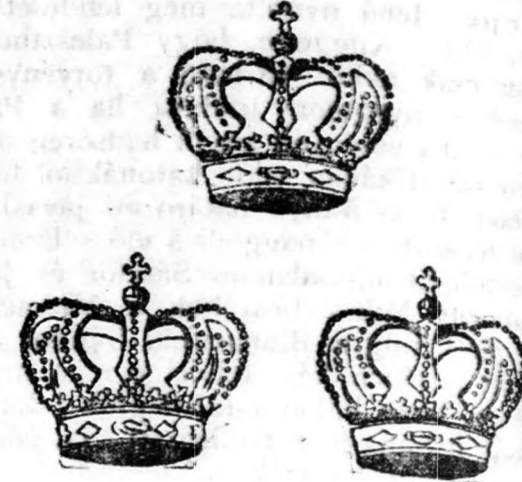
Az ügyész ötletű büntetést kért a három szabadlábos védekező munkásvezérre

(Cluj-Kolozsvár, szept. 4. az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári hadbíróóság szerdán tárgyalta Salamon Ernő, Rosenfeld L. és Tabovits Sándor bűnperét. A három vádlottat az év augusztus elsejét megelőző hajnalban tartóztatták le és azal vádolták őket, hogy kommunista zavargásokat készítenek elő Kolozsváron.

Augusztus elsején, amint azt a baloldali sajtó az egész világon hirdette, a szovjet parancsra mindenütt elő kellett kényszeríteni a talajt a világtörzsdalom számára. Az összes európai államok rendőrségei augusztus elsejét megelőzően egy héttel már a legszükségesebb körü rendszabályokhoz folyamodtak az esetleges zavargások elfojtására. Augusztus elsején pedig ugyancsak Európán minden nagyobb

városában a karhatalom megszállotta az összes középületeket és fegyveres készenlétben várta a világtörzsdalom. A világtörzsdalom azonban az alkalommal s-hogyssem akart jelentkezni, ami alapjában véve nem is volt csoda, hiszen ahány aktív kommunista volt, azt mind biztonságba helyezték augusztus elsejére úgy külföldön, mint belföldön. Kolozsvárt a letartóztatottak között volt Dán István, Lévay Károly és a munkásmozgalmakból ismert még egy-néhány egyén, akiket azonban szabadlábosra helyeztek anélkül, hogy bármilyen eljárást helyeztek volna folyamatba velük szemben. A komjúkumba fulladt augusztus elsejei eseményeket talán már el is felejtették volna, ha hírmondóknak nem maradt volna utána a

A Deauville-i és Vichy-i elegancia versenyen a tiszta selyem

HAROM KORONA védjegyt harisnya aranyérmét nyert.

fenti három vádlottat a „bűnyegye”, amelyben szerdán mondotta ki a felmentő verdiktet a kolozsvári hadbíróóság.

A három vádlottat körülbelül egyidőben fogták el. Salamon Ernő Lévay Károly lakásán tartóztatták le a hajnali órákban Salamon Janka varrónővel együtt. Mivel Salamon Ernő dési illetőségű volt, azzal vádolták meg, hogy Kolozsvárra jött instrukciókat kérni az augusztus elsejei teendő ügyében. Rosenfeldet és társát együtt tartóztatták le. Mindketlen aktív katonák ma is és a vád ellenük az volt, hogy a Vörös Kereszt munkásségélyezésében együtt szőtték a terveket a kolozsvári zavargások előkészítésére.

A vádnak tisztán teoretikus elképzeléseken alapuló állításait a vádlottaknak nem volt nehéz megdönteni. Salamon Ernő bebizonyította, hogy Salamon Jankával azért fordult Lévay Károlyhoz, hogy segítsen az állás nélkül maradt varrónőnek foglalkozást keresni, ami viszont a Rosenfeld és Tabovits elleni vádat illeti. Aradi Viktornak jutott ismét az a szerep, hogy a Vörös Kereszt Munkásségély alapszabályaival bebizonyítsa, hogy ez az egyesület minden politikától mentes és kizárólag munkásségélyezéssel foglalkozik. Az ügyész kérte a rendtörvény 11. paragrafusának alkalmazását, amely öt évig terjedő börtönnel sújtja az ellene vádoltakat. Ezzel szemben a védő teljes felmentést kért. A hadbíróóság rövid tanácskozás után mind a három vádlottat a vád és annak összes következményei alól felmentette.

Comunitatea Evreo Ortodoxă Satu-Mare.

No. 202—1929.

Bérbeadási hirdetés.

Hitközségünk előjárósága zárt ajánlati árverés útján bérbeadja a hitközségi szárnyasvágóhídnál gyakorlándó tollfőrtási jogot az ezen célra szolgáló helyiségekkel együtt, valamint a levágandó szárnyasoknak tréffizés elleni biztosítás-üzési jogát 1930 jan. hó 1-től 1932 szept. hó 30-ig terjedő időre.

Pályázni óhajók felhivatnak, hogy 10.000 lei bántpénzzel ellátott írásbeli ajánlataikat legkésőbb f. évl szept. hó 15-ig hitközségünk irodájába (Str. Col. Jacobini 4) nyújtsák be, ahol a bérletre vonatkozó részletes feltételek megtekinthetők.

Az ajánlatok f. hó 15-én d. e. 11 órakor bontatnak fel. A hitközség fenntartja magának a jogot, hogy a pályázók között, az ajánlatot a bérösszegre való tekintet nélkül, szabadon válasszon.

Satu-Mare, 1929. szept. 2-án.

Az orth.izr. hitközség előjárósága.

Egy é

Az orvo

(Bucuresti-Bu Kelet tudósítójától) ből származó boski tábornok parlament elé módosításról törvényjavaslat tartalmaz az o

Ukraj

rop

A lakoss

(Bucuresti-Bu Kelet tudósítójától) lentések szerint helységekből hallható, hogy

a szovjetkaton dalmi csapat harci össze

A jelentések sz kínai határon t

Ta

beism

A szerda

(Bucuresti-Bu Kelet tudósítójától) róság ma délelő

összeesküvéssel rének tárgyalása ma Georgescu I

elsőnek vallomás ujságokban olvas nifestumát, ame szeti Elhatározta

mogatni ezt a p szedelem elleni lat során tett be ismeri el magáé

Elnök: Egyszó vizsgálat során? Vasiliu (Cluj) olyan vallomások, melyek nem

„Mag

Óriási bo

per mai

(Timisoara-Ten Kelet tudósítójától) vény-zék ma déle

7 ki véres össze töllel vádolt kom gyalását. Crăciun

huligatását fejezt tette alatt a tan heves összecsapás răsescu védő, bu

kérdést intézett tanuhoz, aki egy következőképen f felé: — Nem is tud román, hogy vá nisták védelmét.

Egy évre szállítja le a katonai szolgálat idejét az új sorozási törvény

Az orvosok tovább fognak szolgálni, mint most és megváltozik az egyéves önkéntesi rendszer is

(Bucuresti-Bukarest, szept. 4. Az Uj Kelet tudósítójától). Megbízható forrásból származó értesüléseink szerint Cihoski tábornok-hadügyminiszter ősszel a parlament elé terjeszti a sorozási törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat több fontos intézkedést tartalmaz az orvosok katonai szolgálat-

idejének meghosszabbítása, az önkéntes katonai szolgálat mai rendszerének revízióját illetően. A módosító javaslat legfontosabb intézkedése azonban az, hogy egy évre szállítja le a katonai szolgálat időtartamát. Cihoski tábornok elsősorban költségvetési megtakarításokat akar elérni a katonai szolgálat időtartamának le-

szállításával. Cihoski tábornok terve a kormány több tagja körében szimpátiával találkozott és valószínűnek tartják, hogy a liberálisok és az ultranacionalista sajtó előrelátható tiltakozásaival szemben is a terv törvényerőre fog emelkedni.

Ukrajnából ágyudörgés és fegyverropogás hallik át a román határon

A lakosság fellázadt a szovjet ellen az éhínség és a kínai frontra történt csapatszállítások miatt

(Bucuresti-Bukarest, szept. 4. Az Uj Kelet tudósítójától). Sorocából érkező jelentések szerint az ukrán határon levő helységeken tegnap este egész jól volt hallható, hogy az orosz parton

sok adtak okot és a falusi lakosság elégedetlenségét csak növelte az ezidei rossz termés.

Odesszából és Kievből is számos összetűzés történt.

Augusztus 31-ről szeptember 1-ére virradó éjszaka Sorocában szakadatlanul ágyudörgések voltak hallhatóak. A harcok tegnap este öltöttek komolyabb formát. A román partról egészen világosan kive-

hető volt a repülőgépek manővere és a fényszórók működése. Szűnni nem akaró ágyudörgés és gépfegyverkattogás hallatszott.

A Curenutul jelentése szerint Ukrajnából kétségbeesett hírek érkeznek a parasztság helyzetéről.

A hatóságok rekvirálási következtében felütötte fejt az éhség. A szovjetkormány kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy az elégedetlenségnek véget vessen

ideje alatt kapta fizetését és Joanitescu alminiszter legulóbbi temesvári artózkodása alkalmával kitüntetésben is részesítette.

Cotz elmondja az április 7-iki eseményeket, majd Müller Kálmán felé fordulva, kérdezi: vajon ő is verte a vádlottakat? Müller Kálmán a kérdésre kijelenti, hogy Cotz volt az egyetlen rendőrtiszt, aki nem bántalmazta a vádlottakat.

A besszarábiai Sorocában egész utcákat pusztított el a tűzvész

(Bucuresti-Bukarest, szept. 4. Az Uj Kelet tudósítójától). A besszarábiai Sorocában tegnap tűz ütött ki a Dibranskajaneccában. Egy óra leforgása alatt husz ház állott lángokban, amelyek a tűzoltóság minden erőfeszítése dacára teljesen elpusztultak. Sokak család maradt föld nélkül.

A sorocai tözről érkezett újabb jelentések szerint 4 óra alatt 38 ház égett le. A tűzoltóság és lakosság tehetetlenek voltak a vésszel szemben a vízhiány következtében. A katonaság a Dnyeszterből szivattyuzott vizet, de ez sem segített. A családok száza maradt hajlékalanul. Soroca város késébeesett helyzetben van. A kár 12 millióra rug.

Tagadnak és presszióval magyarázzák beismerő vallomásukat a fascista összeesküvők

A szerdai tárgyaláson éles összetűzés volt a védelem és az ügyész között

(Bucuresti-Bukarest, szept. 4. Az Uj Kelet tudósítójától). A bukaresti hadbírósa ma délelőtt folytatta a fascista összeesküvéssel vádolt katonatisztek perének tárgyalását. A vádlottak közül ma Georgescu Dumitru hadnagy tett elsőnek vallomást. Elmondta, hogy az újságokban olvasta a fascista párt manifestumát, amely neki nagyon megtetszett. Elhatározta, hogy aktíve fogja támogatni ezt a pártot a kommunista veszedelmek elleni küzdelemben. A vizsgálat során tett beismerő vallomását nem ismerte el magának és azt állítja, hogy azt csak presszió hatása alatt tette.

hogy az elnöklő Botescu ezredes megakadályozza a védelmet munkája kifejtésében. Az elnök ezt az állítást vizsgálta, mire élénk szóváltás keletkezett Carancea ezredes katonai ügyész, a vád képviselője és a védelem között.

Georgescu hadnagy folytatja ezután vallomását és általában tagadni igyekszik a terhére rótt összes büncselekményeket. Tagadja, hogy a fascista esküt tett volna.

Carancea ezredes: A vizsgálat alatt előttem és egy őrnagy hallatára kijelentette, hogy felesküdt.

Georgescu hadnagy: Csak presszióra vallottam ezt.

Elnök: Ki presszióval?

Vádlott: Carancea ezredes.

A továbbiakban elmondja Georgescu hadnagy, hogy Stoica ezredessel a fas-

cista pártban ismerkedett meg. Arra a kérdésre, miért találták meg zsebében Stan Emanoil sziguranca vezérigazgató és Cihoski tábornok lakásait, azt feleli a hadnagy, hogy protekciót akart kérni tőlük. Elnök figyelmezteti, hogy a vizsgálat alatt tett vallomása szerint a címekre azért volt szükség, hogy Cihoski és Stan Emanoil letartóztassák. Elmondja végül Georgescu, hogy Zámbr kapitánnyal nem konspirálni jött össze a Cismigiu parkban, hanem zenét hallgatni.

Zámbr kapitányt, Manolescu és Vasilescu főhadnagyokat hallgatja ki ezután a hadbírósa. Valamennyien tagadják a terhükre rótt büncselekményeket és azt állítják, hogy a vizsgálat alatt tett vallomásukat presszió alatt mondták volna.

„Magának is golyót kellett volna küldenem a hasába akkor!”

Óriási botrányt provokált Crăciun rendőrtiszt a temesvári kommunista-per mai tárgyalásán. Ellenmondásba keveredett a vád egyik fontos tanúja. Cotz Ionel kártérítési igénye

(Timisoara-Temesvár, szept. 4. Az Uj Kelet tudósítójától). A temesvári törvényszék ma délelőtt folytatta az április 7-iki véres összeütközésben való részvétel vádolt kommunisták perének tárgyalását. Crăciun rendőrkormányzó kiállítását fejezték be, kinek vallomása alatt a tanu és a védelem között heves összecsapásokra került a sor. Pătrăscanu védő, bukaresti ügyvéd, több kérdést intézett a túlzottan öntudatos tanuhoz, aki egy adott pillanatban a következőképpen fakadt ki Pătrăscanu felé.

Pătrăscanu felvilágosította a tanut, hogy egyrészt nem tartozik rá ilyen kérdés feltétele, másrészt pedig a jó román és a védőüggyévi hivatás között egyáltalán nem áll fenn inkompatibilitás.

Müller Kálmán tesz fel ezután kérdéseket Crăciun rendőrkormányzóhoz, ki a következőket kiáltja Müller felé:

— Magának is golyót kellett volna küldenem a hasába akkor!

A tanunak erre a prepotens kijelentésére hatalmas zaj keletkezett. A védők felugrának a helyeikről és élénken gesztikulálva hangosan tiltakoztak Crăciun komisár kirohanása ellen. Végül Nicolau ügyész megfenyegeti a rendőr-

komiszárt, hogy hasonló kijelentések megismétlése esetén meg fogja büntetni.

Careiman csendőrszakasz vezető a következő tanu. Fején és nyakán sebesült meg az összetűzések alatt. A tanu elmondásába keveredik a vallomása során, mire dr. Bürger védő indítványára rekonstruálják a jelenetet. A rekonstrukció alkalmával kiderült, hogy a csendőr szakaszvezető a roham alkalmával fejét nekiment az otthon kapujának.

Cotz Jeud rendőrbiztos hallgatja ki ezután a törvényszék, aki nyakán szenvedett sebesülést. Almásanu védő kétségbevonja, hogy a tanunak jogában állna kártérítést követelni. Betegségének egész

Már több mint **15.000** kötet könyv áll rendelkezésre magyar, német, francia, román, angol nyelven az **Uj Kelet** olvasóinak!

A világirodalom leghíresebb íróinak művei. A külföldi, vagy erdélyi könyvpiacon megjelent összes újdonságok azonnal megkaphatók. Az Uj Kelet olvasói a „Dante” kölcsönkönyvtárban havi 50 lei helyett csak 30 leit kell fizessenek. A könyvek naponta cserélhetők, tehát olvashatja a könyvpiacon legújabb szenzációit és a klasszikus irodalom legkiválóbb remekait **napi 1 leiert.** Dante kölcsönkönyvtár Cluj, Str. N. Iorga 5. (Jóka-u.) Vidékre, fűrdőre prospektust

Vichy-szenyem
RONA sznya yert.
bűnügye
Salomon
Károlyhoz
amely 11
11 óra
hítközleg

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felolvasó szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. Lipszani 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomása csak a forrás megjegyzésével engedjük meg.

Rónai János dr. halálának tizedik évfordulója. Vasárnap, szeptember 8-án lesz tíz éve annak, hogy dr. Rónai János bajszfalvai ügyvéd meghalt. Rónai János dr. volt Erdélyben, sőt az akkori Magyarországon is az első cionista, aki később a fokozatosan terjedő zsidó nemzeti mozgalom élére is került. A kiváló képzettségű s ritka lelki tulajdonságokkal rendelkező zsidó ügyvéd intim baráti viszonyban állott Herzl Tivadarral is, akivel sürűn levelezett, de élénk kapcsolatot tartott fenn az elmúlt évszázad más zsidó vezető embereivel is. Az 1897 évi első baseli kongresszuson ő képviselte Magyarországot. Rónai János is egyike volt azon keveseknek, akik még megérték az első cionista kongresszus programjának a megvalósulását, a Bal-four-deklarációt. Most halálának tizedik évfordulója alkalmával, rekoni és barátai, mag tisztelői körében, mozgalom indult meg, hogy dr. Rónai János, az első erdélyi cionista nevet a Keren Kajemet Lójiszraél aranykönyvében örökítsék meg.

Óriási sikkasztást felezték fel a kemizelői háborus tartozásoka lebonnító hivatalban. Londonból jelentik: A Daily Mail szerint a volt ellenséges hatalmak háborus tartozásainak lebonyolítására szolgáló hivatal két tisztviselőjét letartóztatták. A vizsgálat ki derítette, hogy néhány évvel ezelőtt a jövőtétel számára beszolgáltatott pénzekből ez a két hivatalnok nagymennyiségű német márkát és orosz rubelt értéktelenné minősített, később pedig ugyanezeket a valutákat a londoni tőzsdén magas árfolyamon értékesítette. Fontban kifejezve állítólag hatjegyű számmal fejezhető ki csupán az összeg, amennyire a kárt az eddigi megállapítások szerint becsülik.

A német minisztertanács megköszöni Stresemannak és lársainak hágai munkáját. Berlinből jelentik: A birodalmi kormány ma minisztertanácsot tartott, amelyen a beteg Müller kancellár helyett Stresemann elnökölt. A hágai delegáció minisztertagjai beszámoltak a minisztertanács előtt a konferencia eredményéről. A minisztertanács Stresemann, Hilferding és Wirth miniszterek referátumát tudomásul vette s a delegációknak köszönetet mondott nehézhelyzetben odaadással végzett munkájáért. A minisztertanács ülése után Stresemann külügyminiszter elutazott Genf-be a népszövetségi közgyűlésre.

Vonatösszeütközés Zágráb és Belgrád között. Prágából jelentik: A Zágráb-Belgrád közötti vasútvonalon, a Száva völgyében egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközés következtében a két mozdony s a tehervonat három kocsija kisklott. A vonatokon szerencsére kevés utas tartózkodott, minek következtében hét súlyos sebesülés történt. A súlyosan sebesülteket segélyvonatokon szállították be a zágrábi kórházba. A hatósági nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlenséget hibás váltóbeállítás okozta.

ÉRTESETÉS

Habár műhelyeink kibővítése és annak gépekkel való felszerelése folyamatban vannak, mivel azonban az internátus kibővítésére irányuló törekvéseinket anyagiak híján ezidén nem valósíthatjuk meg, tehát akár személyen, akár levélfelvételi kérelmeket egyáltalán nem teljesíthetünk.

Az Iclodi Iparos Jesiva vezetőisége

Katasztrófális méreteket öltött a Nilus áradása. Kairóból jelentik: A nilusmenti vidékeket katasztrófális pusztulással fenyegeti a Nilus áradása, mely az utóbbi napokban nemhogy csökkent volna, de olyan méreteket öltött, amelyre ötven év óta nem volt példa. A hatóságok figyelmeztetik a lakosságot, hogy minden előkészület tegyenek meg a menekülésre. Hozzávetőleges becslés szerint a Nilus árja eddig közel ezer holdnyi területet öntött el.

Rádióállomás az északi sarkvidéken. Moszkvai jelentés szerint a Ferenc József földön üzembe helyezték a rádióleadóállomást és befejezték a meteorológiai intézet építésének munkálatait is. Ez a föld legészakibb fekvésű állandó szkratávíró állomása és meteorológiai intézete.

Sonja, egy kis cseléd története. Szépirodalmi rovatunkban a mai napon befejeződik Jazomir regényének első része. Jazomir az ideál nélküli való háborúnak lögos, vidám, elmélyült és elérzékenyülő típusa, akit ez a boldog vérengzés megfosztott akarától és idegeitől. A regény pseudonímje mögött, amint azt sokan ki is találták, egyik zsidó elbeszélő rejlik. Holnaptól kezdve olvasóink az új jiddis drámairás egyik legizgalmasabb és az amerikai zsidó életet megvilágító termékével fog találkozni az Uj Kelet szépirodalmi részében. A dráma címe: „Sonja, egy kis cseléd története”. Irója I. Golotarewsky. A szindarabot olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

Meleg őszre van kilátás. A mezőgazdák kalendáriuma szerint augusztus 23-án vége van a nagy hőségeknek. E dátum után már kánikulai napok alig várhatók. Az időjárás azonban nem ragaszkodik kalendáriumi időmegjelöléshez és amint a példa is mutatja, az idő most szeptember elején is ép olyan meleg, mint augusztus és július legmelegebb napjaiban. A meteorológusok szerint 1898 óta az idej volt a legmelegebb nyár. Azelőtt 1886-ban és 1877-ben is rekordmelegek voltak szeptember havában. Most egész Európából meleg időjárás híre érkezik, a barometer minden felé magas légnymóást mutat, vagyis a levegő lassu süllyedése van folyamatban. A szép időjárás előreláthatólag még hetegik fog tartani. 1907-ben is ilyen szép ősz volt egész Európában, Bajorországban szeptember derekán harminckét fokot mutatott a hőmérő. A hivatalos prognózis derült eget és meleg időjárást jósol.

Egyesületbe tömörült a dévai zsidó iparos ifjuság. Tudósítónk jelenti: A dévai zsidó iparos ifjuság vasárnap délután erősen látogatott értekezletet tartott, amelyen kimondották, hogy Bar Kochba név alatt megalakítják a dévai zsidó iparos ifjuság kultúr egyesületét. Az új egyesület a héber nyelv intenzív tanulásán kívül programjába vette a cionizmus, a kolonizáció és a zsidó nép történetének sorozatos előadások keretében való ismertetését is. Az új egyesület élén Deutsch Béla áll.

Betörők jártak a magyar belügyminiszteriumban. Budapestből jelentik: A magyar belügyminiszterium főpénztára ellen tegnap délelőtt vakmerő rablómerényletet követtek el. A kiadott hivatalos jelentés szerint körülbelül tizenegy óra tájban két fiatalember lépett a pénztárterembe, akik közül az egyik az ajtónál maradt, a másik pedig odalépett. Csizmadia főpénztári igazgatóhoz és marólugos folyadékot öntött arcába. Mire a pénztárigazgató és a két segéd-tisztviselő, akik a főpénztárban voltak, ijedségükből magukhoz tértek, a rablók nagy csomó bankjegyet felkapva eltűntek. A pénztárszemélyzet segítségnyújtására pillanatok alatt bezárták a miniszterium összes kijárait és átkutatták az egész épületet, de a rablóknak nyoma veszett. A hivatalos jelentés szerint a vakmerő rablóknak mindössze hétezer pengőt sikerült zsákmányolni. A budapesti rendőrség bünygyi osztályát azonnal alarmirozták és hatalmas apparátussal megindult a nyomozás, amely azonban a késő esti órákig semmi eredménnyel nem járt.

Spanyol pap, aki egy egész ország-ra jelentette be örökösödési igényét. Ottawából jelentik: Egy Izrael de Penha nevű montreáli sponyol lelkész rendkívül érdekes örökösödési pert indított meg a napokban. Izrael de Penha nem kevesebbet állít, minthogy 1697-ből származó családi okmányával be tudja bizonyítani, hogy egyik ősenek Orangei Vilmos eltulajdoníthatatlan birtokul adományozta Labrador felsziget legnagyobb részét. A spanyol lelkész által igényelt földterület nyolcvanmillió dollárnyi értéket képvisel.

Schwartz Menyhértne ortodox zsidó leánynevelő intézete és internátusa Oradea, Szaniszló-ucca 13. Prospektust küld.

Bostonban 100 fokos hőséget mértek Fahrenheit szerint Londonból jelentik: Newyorki jelentések szerint a hőség kibírhatatlan méreteket öltött az északamerikai kontinensen. Ilyen melegek még a legutóbbi évek pusztító hőhullámainak idején sem voltak Amérikában. A hőmérő Newyorkban 94, Bostonban 100. A nagy hőség következtében 230 halálos baleset történt. A hőhullám az egész Egyesült Államok területén érezteti hatását.

Végh Sándor hangversenye. Tegnap este a vármegyeház dísztermében mutatkozott be önálló hangverseny keretében a kolozsvári közönség előtt Végh Sándor, a budapesti Zeneakadémia Reményi-díjának ezidei nyertese. A fiatal művész máris mesterien kezeli a vonót, technikai tekintetben birtokában van mindama képességeknek, amelyek egy hegedűművész számára elengedhetetlenek. Máris virtuóz, de még nem elmélyült művész. A tanultsága erősebb, mint az intenciója és mint az egyéni heve és szubjektív eredetisége. De kétségtelen, hogy nagy lehetőségek vannak benne a teljes kongenialitásra, Mozart XV. szonátját sok melegséggel, Glazounow hegedűversenyét pompás technikával adta elő. Nagyon szép sikert aratott Porumbescu balladájával. Művészele legteljesebben Paganini Mózses phantasiájának előadásában ragyogott fel, amit ebben az interpretációban nyújtott: az a legnagyobb reményekre jogosító művészi teljesítmény volt. A közönség nagy lelkesedéssel és szeretettel honorálta a fiatal művész minden egyes számát, amit teljes mértékben ki is érdemelt, mert fiatalágához mérten valóban nagy művészi értékek hordozójának bizonyult. — Végh Sándor koncertjével kapcsolatban különös örömkünkre szolgál az a megállapítás, hogy a zongorakíséretet eljártó ifj. Szabó Géza olyan kiváló kvalitásokat mutatott, amelyek csak igen kivételes tehetségek birtokában vannak meg. Komoly, egyéni, férfias erejű művész ez a fiatalember, aki mint alárendelt szerepű kísérő is, elsőrendű művészi élvezetet nyújtott. Önálló számával (Chopin: Ballada op. 38 F-dur) frenetikus sikert ért el. És méltán. Nemcsak előadásának tiszta kiforrtsága, hanem bensősége, átértettsége is olyan kvalitások, melyekkel fiatal művészknél ritkán találkozunk.

Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvizkura hatalmasan előmozdítja a bélműködést és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a Ferenc József vizet szív-elzsírosodásnál is reggel, délben és este, egy-egy harmadpohányi mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Stern Rózsika hangversenye Ba-aen-ladenben. Erdély közönsége előtt jól ismert Stern Rózsika a kiváló hegedűművész neve. Stern Rózsika több koncertet adott nálunk és mindannyiszor a közönség legnagyobb elismerésével találkozott. A fiatal hegedűművész, — mint Bécsből írják — legutóbb Baden-Badenben adott koncertet, amelyet válogatott nemzetközi műértő publikum halgatott végig. Stern Rózsika most visszatért Erdélybe és elfogadta az itteni konzervatórium meghívását a hegedű tanszakra.

Bibliai szemelvények címen jelentette meg dr. Frenkel Bernát budapesti vallásnász, az illusztrált Szentírás ki-váló szerkesztője új könyvét. Gyönyörű kiállítású új szentírás fordításával tudós munkatársaival együtt a biblia olvasását és megértését törekszik lehetővé tenni s ez sikerült is a kiváló gárdának művészi fordításának gördülékeny nyelvezetével. Új könyvével a tapasztalt pedagógus az eredeti szöveg tanítását akarja megkönnyíteni és eredményesebbé tenni azzal a ma már egyedülnek elismert módszerrel, melynek segítségével — a direkt módszertől eltekintve — idegen szöveget eredményesen tanítani lehet. Új könyvében gondosan megválogatott héber szemelvényeket találunk a Tórából 39 oldalon, tehát elég terjedelmesen, minden igény kielégítésére) tagolva, címmel ellátva, szép betűkkel, jó papíron gondosan kiállítva. Ezt követi „Szójegyzék”, előbb a felvett szemelvényekhez, azután a legfontosabb imákhoz. A „Szójegyzék” nemcsak az egyes szavaknak és szócsoporthozaknak a jelentését nyújtja, hanem zárójelben mindenhol a szavak tövét s legtöbb helyen a ragokat is tünteti fel. Ez lényegesen megkönnyíti a tanító és a tanuló munkáját, rengeteg időt és energiát takarít meg. A könyv végén található rövid héber nyelvtan a legszükségesebb héber nyelvtani ismereteket és ragozási táblázatokat nyújtja. Végül találunk még a könyvben „Vallásgyakorlati kifejezések” címmel egy érdekes fejezetet, amely 11 pontban a héber kifejezések kapcsán tárgyalja az egész gyakorlati vallásos életet. Rövidesen megjelenik e munkának II. része, amely a prófétai könyvek és a szent íratok szemelvényeit tárgyalja ugyanígy. Az egész könyvet, melynek ára 100 lej a gyakorlatiasság szelleme hatja át s hivatva van e téren új csapásokat vágni, új irányt szabni. A könyv az Uj Kelet könyvostályában kapható.

Popescu prágai román attasé állítólagos irrelenta afférja. Prágából jelentik: A budapesti Magyarország című lap szeptember elseji száma „Cseh-román zászlóaffér”. „A Rákóczi-üldölő Ujtátrafüreden” címmel tudósítást közöl, amelyben Popescu prágai román katonai attasé állítólagos konfliktusáról számol be az ujtátrafüredi csendőrséggel. A budapesti lap elmondja, hogy a román diplomata lakosztályának ablakába három zászlót tűzött ki, ami ellen a cseh-szlovák közönség felháborodott. Erre az ujtátrafüredi csendőrök felszólították Popescu attasét, hogy ablakából távolítsa el a zászlókat. Popescu ezt megtagadta, az affért azonban a furdőigazgatóság tapintatos vezetőjének még sikerült megoldani. Háromosan azonban a következő újabb affér támadt: Popescu, a budapesti lap tudósítása szerint lakosztályának erkélyére gramofont állított fel, amellyel eljátszotta a Rákóczi-induló. Erre az ujtátrafüredi csendőrség állítólag ismét közbelépett és jelentést tett a román katonai attasé fölfebbvájóinak. Popescu erre megunt a harcot és visszautazott Prágába. A budapesti Magyarországnak erre a kacsájára vonatkozólag Vág Lajos, az ujtátrafüredi Palace-szanatórium igazgatója kijelentette, hogy abból egy szó sem igaz. Popescu nevű vendége ebben az időben nem is volt a sanatóriumban, de hasonló eset mással sem fordult elő Ujtátrafüreden.

Rejtélyes gyilkosság Medgyes mellett. Tudósítónk jelenti: Rejtélyes gyilkosság történt tegnap a nagyforgalmu Grévejn, nyaralóhelyen. Az üdülőtelep legforgalmasabb útján, a Metan kályhagyár mellett, állóve, holtan találták Russu Dumitru-gazdálkodót. Russu a már említett Grévejn erdőskében levő egyik vendéglőben mulatott, egy katonai és egy civil társaságában, ahonnan a délután folyamán távozott el. Egyes verziók szerint a katonával összeszólalkozott és haragban váltak el. A katonát és a társát a rendőrség kihallgatta, de azok alibit tudtak igazolni és így a nyomozás ugyszólván holt nontra jutott. Tekintettel arra, hogy a Grévejn erdőt eddig abszolút biztonságos helynek tudták a gyilkosság nagy konsternációt keltett mindenfelé.

Rádió

Idő: 1
Cütör

- Budapest, 91
nek hangversenye
ringók, 9.30: H
és cigányzenek
rok, élelmiszere
egyetem, Gran
tos időjlelés, i
Szalay László
Lábár, Fall, G
Hásczein Nami
féle szabadságh
Micskei Jozsa h
számai, 20.10: G
natak, Beethove
kókat Gyármol
hangversenye, I
veiből, 22.25: P
jelentés, hírek,
gányzenekarána
Berlin, 21: V
Belgrád, 20: F
veiből,
Pozsony, 20: 3
Breslau, 19.05:
kesek számai g
cini: Pflangóki
Rossini: Szevilla
Lescant Puccini
Kattovicz, 20.3
Köln, 20.30: R
Königsberg, S
Kassa, 20: Tar
Krakkó, 20.30:
Milano, 20.30:
Gene, e. operája
Mor Ostrava,
Napoly 21.02: I
Madama Angott,
Oszlő, 20: A h
21: Karének, 22.3
Posnan, 20.30:
21.30: Zenekari h
Prága, 19.95: Tr
Weile hangvers
senye 21: Szorak
necfonzene,
Riga, 21: Szimf
Stambul, 21.40:
22.40: Jazz-band
Stockholm, 22.10
Stuttgart, 20. I
rakoztató zene,
Torino, 20.30: E
Milanóból,
Varsó, 20.30:
22.45: Táncezene,
Bécs, 20: Esti h
Zágráb, 22.40 R

Péntek

- Budapest, 9.15: S
crosz balalajka
gonye, 1. A vén k
Choral, 3. Csajk
„Lucianuska” é
orosz népdal, 5. G
— kórus, 6. Kalit
7. Trojka — két
Bercseny, 9. Feld
lovakat — román
lovok az „Aszcol
Grodzaky: Noctur
nokoff: A pétervá
rok, 12.05: A rá
hangversenye, 1.
utazás — megnyit
Evaluation, 3. Lit
Káman: Hollandi
bert: Andante, M
Lajtai: Mi fáj —
18: Pontos időj
14.30: Hírek, ál-
rendeseri képátví
mek Magda gyer
16.45: Pontos időj
Állásjelentés, hírek
felolvasása: „Pári
ol’assa: Szbarz E
hangverseny, (Mü
Ajla — Ária (C
Etranz: Don Juan
Walter, III. és IV
rnodot — Ária 4.
5. Jisz: Campanel
A. Granada, G. N
éldk, 8. Smetana:

Rádió műsor

Idő: középeurópai

Csütörtök, szeptember 5.

Budapest, 91 15: A rádió házikvartettje nek hangversenye. Operettrészletek, ke-
rtingek. 9.30: Hírek. 12.05: Farkas Jenő
és cigányzenekarának hangv. 12.25: Hi-
rök, élelmiszerek. 16: Rádió, Szabad-
egyetem, Gramofonlemez. Utána pon-
tos időjelzés, időjárásjelentés. 17.15: Dr.
Szalay László novellái. 17.45: Strausz,
Libár, Fall, Gilbert operettrészletek. 19:
Hesslein Namik felolvasása: A Kemál-
téli szabadságharc története. 19.30: D.
Micsai Jozsa hangversenyének esnek
számai. 20.10: Gordonka és zongoraszo-
naták. Beethoven műveiből. 21.25: A Va-
kókat Gyámolító Országos Egyesület
hangversenye. Bach, Wagner, Verdi mű-
veiből. 22.25: Pontos időjelzés, időjárás-
jelentés, hírek. Majd Petris Jenő és ci-
gányzenekarának hangversenye.
Berlin, 21: Vonoskvintett.
Belgrad, 20: Kamarazene, Chopin mű-
veiből.
Pozsony, 20: Jugoszláv dalok.
Breslau, 19.05: Híres énekesnők és éne-
kesek számai gramofonlemezek. Puccini:
Pellangókisasszony, Puccini: Tosca,
Rossini: Szévilai borbély, Puccini: Mann
Lesant Puccini: Bohémek, stb.
Kartovic, 20.30: Esti hangverseny.
Köln, 20.30: Könnyű zene.
Königsberg, Szimfónikus hangverseny
Kassa, 20: Tamburicazene.
Krakkó, 20.30: Esti hangverseny.
Milano, 20.30: Giordano: Madame Sans
Gêne, e. operájának közv.
Mór Ostrava, 20.55: Rituális zsidódalok
Nápoly, 21.02: Lecocq: „La Figlia Di
Madama Angot”. 22: Sport 23: Jazz-band
Oszlő, 20: A házi zenekar hangversenye
21: Karének. 22.25: Táncczene.
Poznan, 20.30: Mandolin hangverseny.
21.30: Zenekari hangverseny.
Prága, 19.05: Tamburicazene. 20: Irma
Weile hangversenyének esnek hangver-
senye 21: Szórakoztató zene. 22.20: Gra-
mofonzene.
Riga, 21: Szimfónikus hangverseny.
Stambul, 21.40: Zenekari hangverseny
22.40: Jazz-band
Stockholm, 22.10: Szórakoztató zene.
Stuttgart, 20: Régi táncok. 21.25: Szó-
rakoztató zene.
Torino, 20.30: Egy opera közvetítése
Milanóból.
Varsó, 20.30: Zenekari hangverseny.
22.45: Táncczene.
Bécs, 20: Esti hangverseny.
Zágráb, 22.40: Könnyű zene.

Péntek szeptember 6.

Budapest, 9.15: Smirnoff Sergej „Volg-
ca” orosz balalajka zenekarának hangver-
senye. 1. A vén káplár. 2. Bartnianszky:
Choral 3. Csajkovszky: Barcarola. 4.
Lucianuska és Kalinka: Két régi
orosz népdal. 5. Glincka: Flet a cárért
— kórus. 6. Kalinnikoff: A régi dombon
7. Trojka — két orosz népdal 8. Iljinszky:
Berceuse. 9. Feldmann: Kocsis, ne üzd a
lovakat — román. 10: Hej, te Dnyep,
kórus az „Aszold sirja” e. operából 11.
Grodzsky: Nocturne — duett. 12. Tsches-
nokoff: A pétervári országoton. 9.30: Hi-
rök. 12.05: A rádió házikvartettjének
hangversenye. 1. Gado: Északi-tengeri
utazás — megnyitó. 2. Gabriel—Marie:
Evaluation. 3. Lincke: Porcellánbaba. 4.
Káman: Hollandi menyecske. 5. Schu-
bert: Andante Miller—Horts: Wottla. 7.
Lajtai: Mj fáj — keringő. 12.25: Hírek.
13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés
14.30: Hírek, élelmiszerek. 15.45: Fulton
rendszerű képátvitel. 16.20: Riegl: Schi-
mek Magda gyermekmeséi és versei.
16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és viz-
ségi jelentés, hírek. 17.15: Palásti László
felolvasása: „Páris 1929 nyarán”. Fal-
olvasás: Szász Ede. 17.45: Gramofon-
hangverseny. (Művészlemez.) 1. Verdi
Aida — aria (Francesco Merli). 2.
Strausz: Don Juan (I. és II. rész.) Brno
Walter. III. és IV. rész. 3. Puccini: Tu-
rannót — aria. 4. Mozart: Varázsfuvola.
5. J. J. J. Campanella. 6. Verdi: Traviata.
A. Granada, G. Nessi. 7. Proch: Val-
delő. 8. Smetana: Kvartett. 9. Donizetti

Launermoori Lucia — szakszített és kó-
rus. 10. Bloch: Nigra. 11. Verdi: Rigolet-
to — aria. 12. II. bacio. 13. Gounod: Fa-
ust — duette. 14. Puccini: Bohémek —
kvartett. 19: Vizvári Marika Szigethy
József naplójából olvas fel részleteket.
19.30: Dr. Garzó Miklós: Az esidei fran-
cia nyelvoktatás bevezetője. 19.40: Üge-
tőversenyeredmények. 19.45: Papp Vik-
tornak, a Rádió zenei tnnácsosának fel-
olvasása: Beethoven: Fidelio. Dalmi két
felvonásban. 22.25: Pontos időjelzés, idő-
járásjelentés, hírek és a nemzetközi sak-
verseny eredményei. Majd: Farkas Jenő
és cigányzenekarának hangversenye.
Barcelona, 22.05. Zenekari hangverseny
Szórakoztató zene. Basel, 20.30. Szonáta-
és dalest. 22.10. Zenekari hangverseny.
Berlin, 20. Gerhardt Hauptmann „Elga”
című jelenetének közvetítése. Bern
20.50. Néger dalok. 21.20. Zenekari hang-
verseny. 22.15: Szórakoztató zene.
Belgrad, 20.25: A rádiókvartett hang-
versenye. 21.40: Zenekari hangverseny.
Pozsony, 21: A házi zenekar hangver-
senye. 22.25: Kávébázi zene.
Breslau, 19.05: R. Strausz gramofon-
hangverseny. 20.30: Népszerű hangver-
seny.

Bordeaux, 20: Hangverseny.
Brünn, 21: Vidám zene. 22.25: Kávé-
bázi zene.
Frankfurt, 20: Giacomo Puccini „A
köpeny” című operájának közvetítése.
Utána gramafonzene és kávébázi tánc-
zene.
Hamburg: Modern szimfóniák.
Hilversum, 19.41: Gramofonzene.
Kartovic, 20.30: Szimfónikus hangver-
seny.
Königsberg, 20: Könnyű szórakoztató
zene.
Krakkó, 20.30: Hangverseny közv. Var-
sóból.
Lipsee, 20.30: Bécsi népzene.
Milano, 20.30: Szimfónikus hangver-
seny. 23: Jazz band.
Nápoly, 21.02: A. Cagnoni: Papa Mar-
ton e. vígoperájának közv.
Róma, 21: Egy oprett közv.
Stuttgart, Puccini: A köpeny e. operá-
jára közv.
Varsó, 20.30: Szimfónikus hangverseny
Bécs, 20: Mandolin hangverseny.
Wlno, 22.45: Táncczene.
Zágráb, 20.30: A rádiókvartett hang-
versenye. 22: Könnyű esti zene.
Zürich, 20: Régi és modern tánczene.

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:

Csütörtökön, szept. 5-én este 9-kor: A nóta
vége. (Operette-ujdonság, először.
Budapesten százszor adták! Kondor
Ibolya, Betegh Bébi, Solthy György,
Tompá Béla főlépésével. Premier
Bérlét I. szám. Sorozatszám: 7.)
Pénteken, szept. 6-án este 9-kor: A nóta
vége. (2-szor. Napi Bérlét 2. szám, A.
Sorozatszám: 8.)
Szombaton, szept. 7-én este 9-kor: A nóta
vége. (3-szor. Napi bérlét 2. szám,
B. Sorozatszám: 9.)
Vasárnap, szept. 8-án d. u. 3 kor: Ábrás rózsája.
(Nagyon olcsó mozi-helyárrakkal.
Jegyek árai: 50, 40, 30, 20, 10 lei.
Sorozatszám: 10.)
Vasárnap, szept. 8-án d. u. félhat órakor:
Miss Amerika. (Rendes helyárrakkal.
Sorozatszám: 11.)
Vasárnap, szept. 8-án este 9-kor: A nóta
vége. (4-szer. Bérlétszűnetben. Soroz-
atszám: 12.)
Hétfőn, szept. 9-én este 9-kor: A nóta
vége. (5-ször. Napi bérlét 2. szám, C.
Sorozatszám: 13.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Csütörtökön, szept. 5-én 4 és félhat óra-
kor: A szenvedély. (Greta Garbo
legragyogóbb alakítása.) A naftalin.
(Heltai Jenő 7 felvonásos, pazarul
mulatságos új vigjátéka. Főszerep-
lők: Erna Morena, Vivian Gibson,
Bérczi Géza, Mály Gerő, Radó Teri.
Kettős műsor! Helyárak: 30, 20, 10 lei.
Pénteken, szept. 6-án 4 és félhat órakor:
A szenvedély. (Greta Garbo leg-
ragyogóbb alakítása.) A naftalin.
(Heltai Jenő 7 felvonásos, pazarul
mulatságos új vigjátéka. Főszerep-
lők: Erna Morena, Vivian Gibson,
Bérczi Géza, Mály Gerő, Radó Teri.)
Kettős műsor! Helyárak: 30, 20, 10 lei.
Szombaton, szept. 7-én 4 és félhat órakor:
A szenvedély. (Greta Garbo leg-
ragyogóbb alakítása.) A naftalin.
(Heltai Jenő felvonásos, pazarul
mulatságos új vigjátéka. (Főszereplők:
Erna Morena, Vivian Gibson, Bérczi
Géza, Mály Gerő, Radó Teri.) Ket-
tős műsor! Helyárak: 30, 20, 10 lei.
Vasárnap, szept. 8-án d. e. 11 órakor:
Matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal:
Riadó! (7 felvonásosban. Főszereplők:
Jackie Coogan.)

SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYEI:

Ma este: Nóta vége premierje! Az új
idény első premierje holnap este lesz.
Zerkovitznak a „Csókos asszony”, Mu-
zsikus Ferkó és Eltörött a hegedűm
szerzőjének legújabb, leghíresebb, leg-
mulatságosabb operettje a Nóta vége
kerül színpadra briliáns szereposztásban.
Bizonyos, hogy a Nóta vége egyike lesz
az idei évad nagy slágereinek. Kondor
Ibolya, Betegh Bébi, Solthy György (az
új énekes bonviván) Tompa Béla a Nó-
ta vége főszereplői. A Nóta vége öt egy-
másutáni estére van műsorra tűzve:
Ma pénteken, szombaton, vasárnap és
hétfőn.
Ma Greta Garbo és Heltai Jenő a Ma-
gyar színházban. Rekord műsora lesz
ma a Magyar színház műsorának: I. A
szendély (Greta Gargo leghíresebb
alakítása). II. A naftalin (Heltai Jenő
legmulatságosabb 7 felvonásos vigjáté-
ka Erna Morenával, Mály Gerővel, Vi-
vian Gibsonnal és Radó Terivel.) III.
Pótképek. Kettős nagy műsor! Előadá-
sok kezdete négy órakor és félhatkor.
Pénteken és szombaton megismétlik ezt
a ragyogó műsort.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Riadó
Jackie Coogannal 15 és 10 lejes hely-
árrakkal!

Concurs

Die Isr. Cultusgemeinde Páragaz sucht für
die hohen Feiertage einen stimmbegabten
tüchtigen Musant Vorbeter. Reifere Bewerber
wollen ihre Offerte mit Angabe der Gehaltsan-
sprüche ebstens einreichen. Nur dem Akzeptir-
ten werden die Reisespesen vergütet.

Alexander Weisz
Tempelvorsteher.

Közgazdaság

A pénzügyi államtitkár elégedetlen az adóbe- hajtással, a kereskedelem tiltakozik az adók ellen

Toianu államtitkár súlyos mulasztással vádolja a pénzü- gyigazgatóságokat

(Bucaresti-Bukarest, szept. 4. Az Uj Ke-
let tudósítójától.) Toitnu pénzügyminisz-
teri államtitkár inspekciós utjáról vissza-
terve, nyilatkozott a sajtónak tapasztala-
itairól. Toianu szerint a pénzügyigazga-
tóságok rendkívüli mulasztásokat követ-
tek el az adóbehajtások során. A behajtó
közégek bűnös könnyelműséggel és lelki-
ismeretlenséggel dolgoztak és ennek kö-
vetkezésképpen az, hogy

*körülbelül 15 milliárdra rug az az
összeg, amelyet a rosszul fizető uló-
soktól nem hajtottak be idejében és
ma már egyáltalán nem is lehet be-
hajtatni.*

A kormány véget vetett ennek a rend-
szernek és gondoskodik arról, hogy lelki-
ismeretes, kötelességteljesítő tisztviselők
végezzék az adóbehajtás nehéz munkáját.

A dunai forgalom megelégnült. A du-
nai forgalom az utóbbi napokban szo-
katlanul megelégnült. A dunai hajózási
társulatok hajóit, vontatóit és gőzöseit,
amelyek a tavasszal egyáltalán nem
voltak igénybe véve, most élénken ke-
resik. A berakás főleg Bécs és Regens-
burg felé irányulnak. Egy másik részét
a dunai járműeknek Anglia és Hollan-
dia felé irányítják Braila közvetítésével.
Brailában a hajótársaságok elevátorjai
éjjel-nappal dolgoznak a gabona átra-
kásával. A dunai forgalom a késő őszi
aligha fog csökkenni, minthogy a buza
és gabonaárak transzportja után sorra
kerül a tengeri, amelyben már eddig
jelentékeny kőtések történtek.

Kiterjesztik az izzó lámpakartell.
Berlínből jelennek: Miután a General
Electric Company érdekltséget vállalt
az Osram részvénytársaságban és az
Allgemeine Electricitäts Gesllschaftban,
e gyárak izzólámpa osztályai más ro-
kongógyárral is kartell kötött. A kartell-
ben legújabb belépett a Philips izzó-
lámpagyár és az újpesti Egyesült izzó-
lámpa és Elektromosági Részvénytár-
saság, továbbá számos olasz gyár, mely
eddig nem tartozott semmiféle kartell-
hez. Az osztrák gyárakkal most folynak
a kartell tárgyalások.

Hirdessen az Uj Keletben

MOZI

CORSO-filmszínház műsora:

Csütörtökön 5, 7 és 9 órakor: Premier!
Kisasszony, fizetek. Dina Gralla és
Werner Fuetterer legújabb vigjátéka.
Előjáték: Amerikai burleszk 3 fel-
vonásban és Ufa világhírű.
Pénteken 5, 7 és 9 órakor: Kisasszony,
fizetek. Főszereplő: Dina Gralla és
Werner Fuetterer. Előjáték: Amerikai
burleszk 2 felvonásban és Ufa világhí-
rű, mely a legújabb eseménye-
ket hozza.
Szombaton 5, 7 és 9 órakor: Kisasszony,
fizetek. Főszereplő: Dina Gralla és
Werner Fuetterer. Előjáték: Amerikai
burleszk 2 felvonásban és Ufa világhí-
rű a legaktuálisabb ujdonságokkal

GRAND NYÁRI MOZGÓ műsora:

(A városháza udvarán.)

Csütörtökön este fél 9 órakor:

Dupla műsor:

1. A selyemfiú. Vigjáték. Közszerep-
ben: Richard Dis.
2. A végzetes szerelem. Dráma 7
felvonásban. Főszerepben: Ricardo
Cortez és Louise Wilson.

Előadás alatt is lehet dohányozni.

JAZOMIR

Egy hős pacifista históriája

Írta: ALEX SLANK

(51)

Magdának dicsőséget ígertem. Bizonyára inkább újabb ruhát várt, vagy talán ékszert. Mulatságos dolog, amikor a forradalmár ékszerrel kedveskedik. Rongy jellem vagyok, érzem.

Vajami kegyetlenül átkergette Budára. Látnom kell Magdát.

A Disztéren láttam, kijött ugyanaból a cukrászdából, ahol Irmával voltam. Nem egyedül jött, egy tiszt oldalán. Grigor volt: mostmár főhadnagy. Ők nem láttak, én megfigyeltem őket. Az általam ajándékozott, a sikasztott pénzből vásárolt őszi kabátban volt, a selyemruha volt bizonyára alatta. A nyakában boa. Csinos, könnyű járása nőcske volt, nyugodtabb időkben bizonyára mindenki megfordult volna utána, most a gondok és fájdalmak idején, a szembejövők nem a szépségét, hanem a ruháját irigyelték róla.

Követtem őket.

A kicsiny budai ház előtt megállottak. Intim beszélgetés, meleg közfogság, Grigor hidegsége is mintha felmelegedett volna. Holnap elmegyek hozzá.

De vajon miért? Mit akarok tőle?

Hiába gondolkozom, hiába ellenkezem, a végzet odakerget. Nem fogom szeméremvetni, hogy Grigorral randevuzik, elvégre ugyanezt tettem én is Irmával. Tanácsot fogok kérni tőle! Nagy gyöngöcske, de megteszem. Kérek tőle kétezer koronát, hogy visszafizethessem Irmának. Bizonyára visszaadja az ajándékot, amit sikasztottam neki. Ebben nincs semmi megszegyenítő! Nem magánvagyomból loptam, reakciós célokra gyűjtött pénzekből! Igaz, magáncélokra használtam, de egy részét odaadtam a szociálistáknak.

Csak hogy már nem vagyok többé szociálista! Istennem, bele kell örülni ebbe az irtózatos züllöttségbe.

Több jegyzetet nem találtak Jazomir holmijai között.

Nem irt többet. Róla azonban még irtak és pedig egy szenzáció nyomán a háború utolsó heteiben.

A háború fináléjának zürzavarában Jazomir emléke föl villant — egy törvénytárgyalás során.

„Vagy egy nagy élet, vagy semmi!” — ez volt Jazomir életmottója.

Közöljük a tárgyalást és mondják majd meg önök, nagy élet volt-e a Jazomiré, vagy csak egy féreg-ember élete.

A vádirat szerint a nyarutó egy hüvös estjén a ház előtt, ahol Magda lakott, Jazomirt leszurva találták. Négy karintiai szlovén katonaviselt ember közül valamelyik szurta le. A gyilkosok kilétét nem lehetett megállapítani, mert akit elfogtak, tagadta, a gyilkoságot viszont a gyilkos nevével nem akarták elárulni.

Az ügyész követelte, hogy a bíróság minősítse a vádlottat tettestársnak és szabja ki rá a legsúlyosabb büntetést.

A vádlottat a nagy demokrata védte, minisztersége után ez volt első nagyobb szereplése. Az ügyész tanuként szerepeltette Jazomir barátait.

A vádlott, barna, hosszú kezű, kipréselt erejű ember. Negyven-negyvenkét éves, így vallott:

„A tiroli fronton összeesküdtünk Grigor főhadnaggyal ellen. Esküünk kötelez, hogy ne áruljam el a konspirálók nevét. A rendőrségen megpróbálták pofonokkal és egyéb kínzással kiszélesíteni belőlem a neveteket, de esküünk ugyszól, hogy aki a hatóságok kezére kerül és árulóvá válik, azt bárhol kimélték!” — Iletérik!

„Grigor főhadnaggy, ezrede bizonyossága szerint, kötelességét mindig pontosan és hűséggel teljesítette — szólt az elnök — miért törték az életére?”

„Grigor főhadnaggy a hadosztály réme volt. A betegeteket, a sebesülteket vissza-

zavarta a frontra és amire brutális csendőreit sem tudta rávenni, ő azt könnyen megselekedte. Ugy hullottak revolvère alatt a családos katonák, mint verebek a sörétes Flaubert puska lövéseitől. Elárulhatom, az összeesküvésbe be volt avatva a főhadnaggy ur egyik csendőre is. Ne kutassák, kicsoda, már nincs többé. Grigor őt is lelőtte. Csendőrei közül öt gyilkolta le harmadikkal.

„Figyelmeztetem, hogy független-sérgést követ el, ha nem mondja így: Grigor főhadnaggy ur.”

„Grigor gyilkos ur — javította ki önmagát a vádlott.”

Az elnök odaszólt a jegyzőhöz: „Két napi külön zárka.”

„Köszönöm és folytatom. Ugy határozunk, hogy négyen, akik éppen szabadságon voltak, utána megyünk Pestre és itt végzünk vele.”

„Miért nem a harcótéren akarták végre hajtani ezt a szándékukat?”

„Mert a harcótéren lázadás lett volna belőle és ha leverik a lázadást, ártatlannak is bekeveredtek volna. A hinterlandban kellett végezni vele, hogy az ország lássa, kicsoda fenévad miatt lanyhult el már elejétől kezdve a katonák harcai kedve.”

„Ujabb három nap. Különzárka, egy napos bőjtvel súlyosbítva.”

Feljööttünk és megfigyeltük, hová szokott járni. Ide igyekezünk, a kicsi budai házba. Kabátunk alatt mindegyikünk bajonettet, vagy revolvért vitt. A kapu előtt a szerencsétlen ember elállta utunkat és szigorúan kérdezte kit keresünk? Ránk rivált és azt mondotta: itt egy süket özvegy és egy tanítónő lakik, nem engedhet be bennünket. Ugy hadonászott mint egy bolond, mire közölünk valaki leszurta. Bent megtaláltuk, akit kerestünk, a tábori csendőrtisztet. De ölni már senki sem tudott közülünk.

Az elnök Magdát szólította,

A négy ember civilben volt — valotta és egyikük de nem a vádlott, hosszú előadást tartott Grigor főhadnaggy büneiről. Megértem, hogy szíjját hasításnak a hátából, meg is van minden szikszük hozzáss megmutatta megfent bajonettjét. De kint egy ártatlan bolondot már leszurta és nincs lelki erejük a mérsárláshoz. Odalépett a főhadnaggyhoz és letépte csillagjait.”

„Vedekezett a főhadnaggy ur!” Magda habozott a válasszal. A vádlott ekkor felpattant.

„Nem vedekezett, reszketett. Én szembe köptem és erre sem volt egyetlen szava.”

Néhány pillanatnyi kínos csend, végre a főhadnaggy sütéten és erőtlenül kibökte.

„Hazudik!”

„Szembeköptem!” — válaszolt isteni nyugalommal és kihangsulozva a vádlott.

Most a leszurta Jazomirról való tanu-vallomásokra került a sor.

Tíz Lajos lelkes, fiatal újságírónak ismerte, a mostani generáció legjobb típusai közül valónak.

„Az új Magyarországnak éppen most enné szüksége ilyen emberekre!”

A nagy demokrata magából kikelve vérvörös arccal tiltakozott:

„Hyesmit kívánni, nemzetgyalázás! Jazomir játszott az elveivel épogy, mint a pártok tróbbizott pénzével. — Politikai zsonglör volt. Hyesnek semmi keresnivalója az új Magyarországnak!”

Felbár József, a legközelebbi tanu, Jazomirt talpig emrnek ismerte, akinek az emberisége nem birt el sem pártfegyelmet, sem demokratikus korlátokat. Ha elkövette a magánvagyon elleni büncselekményeket, ezt mindig egy maga-

sabb eszméiség érdekében csinálta. Egy szentnek az életét oltották ki vele.

Utolsó szavai a megindultságtól megcsuklottak.

A nagy demokratát szentimentális szójamok nem tudták befolyásolni.

„Ismétlem, lopott és szédélgett! Erre adataim vannak!”

E szavakra sikoly tört föl a hallgatók soraiból. Irma kiáltotta a védői emelvény felé.

„Hazudik! Jazomir szent volt, szent, szent szent!”

Eszelösen szidta a nagy demokratát és az elnök idegesen elrendelte a terem kiürítését. De amikor az örök zavarták az embereket, egy katonából, diákokból és munkásokból álló csoport benyomult a tárgyaló terembe. A vezetőjük odaállott az elnök elé.

„A magyar forradalom nevében kérjük a vádlott szabadonbocsátását!”

Az elnök reszketett.

„De kérem, ez az ember bünrészes egy forradalmár megölésében!”

A vádlott fölpattant.

NYOMDÁK! FESTÉR
LEPAGE — gyári lerakat Kvár.
Kérjen árajánlatot.

AZ OROS ÉLET
TITRA Utmutató az egész séghez, boldogsághoz. Nagy remek illusztrált

Athenaeum albumfüzetek.

INGYEN küldünk ki- vonatos ismer- tető füzetet.

- 1-2. „Ne koplalj, de légy karcsu!”
- 3-4. „Éljen így!”
- 5-6. „Vigyázz a gyermekedre!”
- 7-8. „Dáma és Gavallér.”
- 9-10. „Az én kutyám.”
- 11-12. „Szeresd otthonodat!”
- 13. „Terítés-Tálalás.”

Kettős szám 62 Lei, a 13. szám 34 Lei. A teljes sorozat: 400 Lei.

T. UJ KELET könyvosztálya Cluj-Kolozsvár.

Kérem utánvétellel az Athenaeum-füzetek _____ számát.

Név: _____

Cím: _____

„Forradalmárokt! Csak ti itélkezhettek fölöttem és Grigor főhadnaggy fölött. Ő volt a tiroli front vérebe!”

A vádlott Grigorhoz lépett és letépte csillagjait.

„Leköpném — szólt feneketlen megvetéssel — de a forradalom nem engedi megáldani az embert! Katonák vigyétek!”

Három katona megköözte Grigor kezét és elvitte.

Kint a folyosó tolongásában Félbár József karon fogta Irlát. Könyvein, amelyeket még az imént a fájdalom sajjolt ki, az öröm derüje csillogott.

„Istennem, ha ezt Jazomir megérte volna!”

Megint csukló sirás fogta el és erősen belekapaszkodott Félbár Józsefbe. De a hullámzó, éljenző, mámoros tömeg megnyugtatta. Arcára kigyulladt az anyaság szelid árama és boldogan érezte, hogy nem vesztette el Jazomirt.

(Vége az első résznek).

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap.óhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbitunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Kiadó
október elsőjére egy sz é p e n burorozott, kertrenyiló, nagy, utcai parkettes szoba, fürdőszobahasználattal is, esetleg zongorahasználattal két-három szemelelynek. Str. General Berthold (Eötvös-u.) 25. szám.

Frisz kóser bivaly- és tehéntej naponta kétszer, ocses mőknök és bet geknek állandóan egy tehéntej fejje, házhoz szállítva is kapható. Ugyanott állandóan friss kóser tejfel, túró és vaj is kapható. Schwartz Ignác, Strada Juliu Maniu (Szentegyház-u.) 24.

Jobb zsidó családból való középiskolai tanuló teljes ellátást kaphat. Szappan-utca 15. Szigorúan kóser.

Zsidó ifjusági könyvek:
Oszkár bácsi zsidó meséi — 30 lej
Sas Irén: Kol-nidre — — — 30 .
Bar-Kochba (Elbeszélések, versek, szindarabok gyűjteménye — — — — — 60 .
Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. (A pénz előzetes beklődése esetén portómentes szállítás.)

Tökéletes

magyar-német lexikon

a most megjelent új kiadása

magyar-német és német-magyar nagy Kelemen Szótár

1924 oldal, 932.420 sor. Egymillió német és magyar szó, fogalom, szak kifejezés, tehát egyedülálló magyar könyvtári. Félbörkötés. 3500 lei részletárban, 300 leies havi részletre. A szelvényt tessék ki vágni, kitölteni, beküldeni.

T. UJ KELET könyvosztálya Cluj-Kolozsvár.
Kérem a „Nagy Kelemen”-t 3500 lei részletárban az Uj Kelet részletosztály utján 500 lei utánvétellel 300 leies részletre, ha nem, az egész esedekes. — Kérem 3000 lei készpénzárban.

Név: _____
Cím: _____

Nyomatott a „Cartea Românească” körtorgőgőpőn, Str. Dorobantilor 14-16.

SZERKESZTŐ
Ejelli telef
KIADÓHIVAT
Str. Bar
LOFIZETESI
Egész évr
Félévr
Negyedévr
Egy hónap
X. évfolyam
1929 Szept
* 5689

Egyéves s
Összel a parla egy törvényjavas szolgálati időt eg ja le. A kormány sáinak sorában e nül megérdemli, lalkozunk vele. katonai szolgálta szállítása egy mé lem realizálása. Románia ifjusági öális viszonyait ág egy csomó mezőgazdasági te esetben a kis tizezreitol vonja produktivabb, leg tehát megrövidül a munkától elvon rább jutnak vissz ipari termelés t rabb fejeződik be kaszárnyákban va sok esetben lett tegségeknek, külö berkulósis elterjed De ezenkívül ne pntból is óriási tona szolgálati Azáltal, hogy csa rövidül meg a ka a hadügyi kiadás nek s a legénység lált ósszseguek egy más produktivabb céljaira használt hogy Cihesky ha javaslata nem m hanem törvényer A fő az, hogy Cihesky katoná, ne def len minden bizor ziva előtt, amit a zonnal újabb át fognak ellene ind Mint rendszerit katonai kiképzés fontosabb a tartatona szakértők, hogy megfelelő o mánus bánásmód lehet képezni a l mint két év alatt hadügyminiszter ezt s éppen ezért tonai szolgálati i 15 javaslatot válla terjeszteni.

Megint b
d

Deficittel zárul első hét hónapja szerint 1929 júliu millió lejt vett be hónapban ennél millió lejjel keves vételek összege, pénzügyminiszter nyozta. A költség napra terjed és a legét majd csak uk lezárhatni. A fölül áll, hogy a timizmusa nem v is a deficit csök kező hónapok so azt a kormány h az adóbehajtás r gorításával ser